

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

20200525-1025

Aan de Raad van de Gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Haarlem, 29 juni 2020

Reg.nr.: 101781/215/421/1889

Betreft : accountantsrapport 2019 gemeente Texel

Geachte leden van de raad,

In aansluiting op onze werkzaamheden in het kader van de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeente, presenteren wij u hierbij de resultaten van onze controle. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij -in concept- afgestemd met de verantwoordelijke medewerkers binnen uw gemeente.

De onderwerpen die in dit verslag aan de orde komen hebben onderdeel uitgemaakt van onze overwegingen bij de bepaling van de aard, het tijdstip van uitvoering en de diepgang van de controlemaatregelen die zijn toegepast bij de uitvoering van de controle van de jaarrekening. De in dit verslag opgenomen bevindingen doen geen afbreuk aan ons algemeen oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening 2019.

Wij hechten eraan onze waardering uit te spreken voor de adequate oplevering van de jaarrekening en onderliggende stukken. Hierdoor is onze controle efficiënt verlopen. Daarnaast hebben wij op een prettige wijze met uw organisatie samengewerkt. Onze dank daarvoor.

Vanzelfsprekend zijn wij gaarne bereid tot het verstrekken van nadere toelichtingen.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: accountantsrapport 2019

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 95 39
Fax 023 - 531 17 00
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

ACCOUNTANTSRAPPORT 2019

GEMEENTE TEXEL

1	INLEIDING	2
1.1	algemeen	2
1.2	Effecten Corona-crisis	2
1.3	Samenvatting bevindingen	2
2	CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES	4
2.1	Controleplan en -protocol	4
2.2	Risicoanalyse	4
2.3	Controletoleranties	4
3	UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES	5
3.1	Stand van zaken interne controle en rechtmatigheidsbeheer	5
3.2	Ontwikkeling concerncontrol	5
3.3	Ontwikkeling verbijzonderde interne controle	5
3.4	Ontwikkeling van de VIC: doel?	6
3.5	De bevindingen uit de VIC in hoofdlijnen	7
3.6	Voortgezette procescontroles	7
3.6.1	Jeugdwet en WMO	7
3.6.2	Gemeentelijke belastingen	8
3.7	Opvolging aanbevelingen	9
4	UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE	11
4.1	Algemeen	11
4.2	Begrotingsrechtmatigheid	11
4.3	Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden	12
4.4	Opmerkingen jaarverslaggeving	12
4.4.1	Algemeen	12
4.4.2	Rekening van baten en lasten	12
4.4.3	Balans en financiële positie	13
4.4.4	Grondexploitaties	14
4.5	Verbonden partijen	15
5	SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)	16
5.1	Algemeen	16
5.2	Specifieke uitkering Sport	16
5.3	Rapport van bevindingen	16

INHOUDSOPGAVE

PAGINA

6	OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN	17
6.1	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)	17
6.2	Wet Normering Topinkomens (WNT)	17
6.3	Fraude.....	17
6.4	Doelmatigheidsonderzoeken	18
6.5	Rechtmatigheidsverklaring	18
6.6	ENSIA - informatiebeveiliging	18
7	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	19
7.1	Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen op grond van de controle	19
7.2	Samenvatting aanbevelingen in dit rapport	19
7.3	Controleverklaring.....	19

BIJLAGE

Sisa-tabel van fouten en onzekerheden 2019.....	21
---	----

IPA-ACON ASSURANCE B.V.

Wilhelminapark 29
Postbus 6222
2001 HE Haarlem
Telefoon 023 - 531 9539
Fax 023 - 531 1700
info@ipa-acon.nl
www.ipa-acon.nl

Aan de raad van de gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Haarlem, 29 juni 2020

Reg.nr.: 101781/215/421/1889
Betreft: accountantsrapport 2019

Geachte leden van de raad,

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Texel gecontroleerd. Bij de jaarrekening 2019 hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt; wij hebben de originele controleverklaring reeds separaat toegezonden.

De programmarekening 2019 sluit met een gerealiseerd totaal saldo van baten en lasten van € 1.285.000,- (positief); het gerealiseerde resultaat (dus na verwerking van de mutaties in de reserves) bedraagt € 2.304.000,- (positief). Het saldo van het totale eigen vermogen bedraagt ultimo december 2019 € 20.899.000,-.

In dit accountantsrapport geven wij onze belangrijkste controlebevindingen weer, op basis van onze controle van de financiële administratie en de jaarrekening over 2019. Onze bevindingen en aanbevelingen hebben wij -in concept- afgestemd met de verantwoordelijke medewerkers binnen uw gemeente.

1 INLEIDING

1.1 algemeen

Met uw besluit tot verlenging van de controle-opdracht van 21 februari 2018 hebben wij opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente voor de jaren 2018 tot en met 2021. Het boekjaar 2019 is, als wij de vorige controleperiode meetellen, onze zesde controlejaar. Wij zijn u erkentelijk voor het vertrouwen dat daaruit blijkt.

Onze controleaanpak bestaat in hoofdlijnen uit drie fasen: de planning van de controle met daarin opgenomen een risicoanalyse, de interim-controle die in belangrijke mate is gericht op de processen binnen de gemeente en de jaarrekeningcontrole. Het controleplan komt aan bod in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 gaan wij kort in op de uitvoering van de verbijzonderde interne controle (VIC) en presenteren wij de belangrijkste bevindingen uit de interim controle.

De bevindingen van de eindejaarscontrole zijn opgenomen in hoofdstuk 4. Daarna komen de bevindingen in het kader van de SiSa (Single information Single audit) aan de orde. Na enkele algemene onderwerpen en actualiteiten in hoofdstuk 7 sluiten wij het rapport af met een samenvatting van onze bevindingen en onze conclusies.

1.2 Effecten Corona-crisis

De crisis die is ontstaan als gevolg van de Corona-pandemie heeft als zodanig geen directe invloed op de jaarrekening, op onze controlewerkzaamheden en ons oordeel bij de jaarrekening 2019. Er is een post uit 2019 die beïnvloed kan worden, de toeristenbelasting 2019, omdat deze achteraf geïnd wordt (zie ook par 4.4.2).

Maar de impact zal er voor 2020 zeker zijn: zo leiden de corona-maatregelen bijna zeker tot een sterke vermindering van de toeristenbelasting, kan het verlenen van uitstel van betaling van gemeentelijke belastingen invloed hebben op de liquiditeitspositie en zal het gebruiken van de gemeente als loket voor het verlenen van geldelijke bijstand aan ZZP-ers de bedrijfsvoering zeker belasten (zie voor de Tozo-regeling par. 6.1).

Het college heeft in de rekening, in de paragraaf weerstandsvermogen, de gevolgen en risico's kort aangeduid. En begin april in een raadsinformatiebrief (een eerste) inzicht gegeven in de mogelijke financiële gevolgen van de crisis: de eerste grove indicatie geeft aan dat de effecten in omvang van € 3 miljoen tot € 7,5 miljoen groot kunnen zijn. Het college constateert dat in de Algemene Reserve een groot bedrag zit, iets meer dan € 6,5 miljoen, maar dat dit gelet op de eerste analyse ook nodig is.

1.3 Samenvatting bevindingen

In deze paragraaf geven wij onze belangrijkste conclusies naar aanleiding van de door ons uitgevoerde controle van de jaarrekening 2019 weer. In onderstaande tabel hebben wij de in deze rapportage opgenomen aanbevelingen, bevindingen als volgt samengevat:

par.	Onderwerp	Oordeel	aanbeveling / toelichting
7.3	Getrouwheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
7.3	Rechtmatigheid	Goedkeurend	Zie ook controleverklaring.
5	SiSa-verantwoording	Geen overschrijding	Gegevens zijn deugdelijk tot stand gekomen.

4.4	Naleving BBV	Voldoende	BBV-wijzigingen zijn (grotendeels) doorgevoerd.
3.3	Verbijzonderde interne controles	Voldoende	De opzet, kaders en uitvoering staan. Aandacht nodig voor opvolging aanbevelingen en zorg voor verdere doorontwikkeling, als basis voor de interne rechtmatigheidscontrole.
3.7	Opvolging aanbevelingen managementletter	Pragmatisch aanpak	Aanbevelingen worden op een praktische wijze opgepakt, deels door ze mee te nemen in toekomstige ontwikkelingen.
4.2	Begrotingsrechtmatigheid	Overschrijding, maar telt niet mee in oordeel	Een overschrijding op programma 1 Voor en door bewoners. Onrechtmatig, maar de overschrijding telt niet mee in ons oordeel.
3.6.1	Sociaal domein – Wmo en Jeugdzorg	Inmiddels goed op orde	Interne beheersing inmiddels op orde, nog afhankelijk van adequaat beheer bij enkele derden.

2 CONTROLEPLAN, RISICOANALYSE, NORMEN EN TOLERANTIES

2.1 Controleplan en -protocol

Onze controle is onderverdeeld in twee perioden, de interim-controle en de eindejaarscontrole. Tijdens de interim-controle richten wij ons op de opzet, het bestaan en de werking van de financiële processen alsmede op de kwaliteit van de uitvoering van interne controlemaatregelen en -programma's, dit zowel ten aanzien van de getrouwheid- als de rechtmatigheidsaspecten. Tijdens de eindejaarscontrole richten wij onze controle met name op de jaarrekeningposten en voeren wij aansluitcontroles, cijferbeoordelingen, verbandscontroles en daar waar noodzakelijk aanvullende gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit.

De reikwijdte van de opdracht tot controle van de jaarrekening 2019 is vastgelegd in het Controleplan rechtmatigheid en controleprotocol 2019 t/m 2021, vastgesteld door uw raad op 16 oktober 2019. Het bijbehorend normen- en toetsingskader 2019 werd, als bijlage bij het controleplan, tegelijk vastgesteld. Deze documenten zijn uitgangspunt geweest voor de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden voor de jaarrekening 2019.

2.2 Risicoanalyse

Bij aanvang van de controle hebben wij een risico-inventarisatie uitgevoerd waarbij de belangrijkste risico's waarmee de gemeente te maken heeft, zijn geïdentificeerd. Deze risicoanalyse is een belangrijk onderdeel van de accountantscontrole en maakt derhalve deel uit van ons pre-audit gesprek. De risicoanalyse richt zich op zowel de externe risico's als de risico's in de bedrijfsvoering. Bij de inventarisatie is onze insteek primair gericht op de risico's in de processen die leiden tot mutaties in de balans en de programmarekening.

2.3 Controletoleranties

Op grond van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (Bado) stelt de raad de goedkeuringstolerantie vast die de accountant bij zijn jaarrekeningcontrole dient te hanteren. U heeft ons, bij het raadsbesluit van 16 oktober jl. ter vaststelling van het controleprotocol, opgedragen om bij onze oordeelsvorming uit te gaan van de minimumeisen die in het Bado zijn opgenomen. Schematisch zijn deze toleranties:

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeel-onthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% < 3%	–	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% < 10%	≥ 10%	–

Op basis van de programmarekening 2019 (de lasten, inclusief mutaties in de reserves) van uw gemeente betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van circa € 565.000,- en een totaal van onzekerheden van circa € 1.694.000,- de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De rapporteringstolerantie voor zowel elke fout als elke onzekerheid is door uw raad vastgesteld op € 25.000,-.

In onze conclusie (par. 8.1) geven wij in een tabel specifiek weer welke bevindingen qua omvang boven de door u gestelde grenzen uitgaan.

3 UITVOERING VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLES

3.1 Stand van zaken interne controle en rechtmatigheidsbeheer

Bij de controle beoordelen wij de maatregelen van interne beheersing die relevant zijn om te komen tot een getrouwe jaarrekening. Op basis van onze controle zijn wij van oordeel dat in algemene zin de financieel-administratieve organisatie en interne beheersing op toereikende wijze is opgezet en dat hiermee de basis aanwezig is voor een adequate informatievoorziening. Wij hebben tijdens onze controle in 2019 geen fundamentele tekortkomingen geconstateerd die een belangrijk effect hebben op de jaarrekening 2019.

3.2 Ontwikkeling concerncontrol

Concerncontroller

In 2019 is verder invulling gegeven aan de positie van concerncontroller. Er is voor gekozen om van de concerncontroller, mede door de omvang van het takenpakket, geen aparte staffunctie te maken. De medewerker die control in haar takenpakket heeft, is daarnaast ook financieel adviseur. We begrijpen deze keuze, mede gelet op de omvang van de organisatie.

Tegelijk zijn er nadere, naar ons idee passende, afspraken gemaakt over de rol en invulling van de functie, waardoor onder meer een onafhankelijke advisering aan het MT en directeur/secretaris, geborgd zijn. Deze onafhankelijkheid is nodig om aan een van de uitgangspunten van interne controle te kunnen voldoen.

We kunnen ons voorstellen dat de eigen rol en positie van de concerncontroller verder tot uitdrukking kan worden gebracht door het ontwikkelen van een eigen concerncontrol-plan. Daarmee zouden ook onderwerpen als risicomanagement, operational audits, doelmatigheidsonderzoeken weer een planmatige benadering kunnen krijgen.

Controlgroep

Afgelopen jaar is een proef gestart met het opzetten van een controlgroep. Uitgangspunt daarbij was om met medewerkers uit de gehele organisatie een groep te vormen die aspecten van control uitwerken, nader vorm geven etc. Een praktisch voorbeeld was het aanpakken van adviezen die uit de VIC naar voren kwamen. De opstart bleek weerbarstig; er heeft inmiddels een evaluatie van de controlgroep plaatsgevonden en we hebben begrepen dat er een andere werkwijze zal worden opgestart.

Toch willen we dit initiatief ondersteunen: aandachtspunten van control overstijgen de dagelijkse processen en verdienen organisatiebreed aandacht en steun. Het initiatief van de controlgroep verdient daarom een vervolg.

3.3 Ontwikkeling verbijzonderde interne controle

Texel voert zelf de verbijzonderde interne controle (VIC) uit op haar interne processen; een verstandige keuze omdat de organisatie dan direct kan leren van de bevindingen en resultaten uit de VIC.

De ontwikkeling van de VIC naar een meer procesgerichte beoordeling is in 2015 gestart. Daarbij worden de detailbeoordelingen en formele controles onderbouwd met een analyse van de processen. Alleen door de VIC te richten op de processen en daar een visie en een (op controle gebaseerd) oordeel over te hebben, is het mogelijk om de VIC te laten bijdragen aan de monitoring en (indien nodig) feitelijke verbetering van processen.

Opzet en risicobenadering VIC

In 2015 is, als concept, een interne 'notitie AO en IC gemeente Texel' opgesteld, waarin de basis wordt gevormd voor de interne controle en onder meer de 'aanleiding en doel, organisatie, aanpak, wijze van rapportage en planning' wordt uitgewerkt. Nu de VIC inmiddels een goede basis heeft is het verstandig om de kaders van de interne controle vast te leggen door de notitie AO en IC definitief af te ronden.

Voor de planning van de VIC 2019 is een A3-Interne controleplan opgesteld. Een goede, strakke en heldere opzet, ingebed in het organisatie- en teamjaarplan. De keuze van de processen en de omvang van de deelwaarnemingen voor de VIC is gebaseerd op voorgaande jaren en komt (deels) voort uit analyses van processen en risico-inschattingen. Sinds 2018 zijn ook enkele niet/minder financiële processen (sleutelbeheer, verzekeringen) opgenomen; een verstandige aanvulling.

We geven in overweging om in de VIC ook de meer financiële processen te betrekken: de factuurcontrole, de betalingen, het geheel van budgetbeheer. En ook de kritische punten in de financieel – administratieve verwerkingen (alle vormen van aansluitingen, alle dataverkeer/gegevensoverdracht, beheer/analyse tussenrekeningen) verdienen een plek in de VIC.

Onafhankelijk

Verbijzonderde interne controle wordt in principe uitgevoerd voor of namens de 'hoogste' leiding van een organisatie. Dat wordt bereikt door de uitvoering zo onafhankelijk mogelijk te maken, dus buiten de primaire processen en buiten financiën (vaak betrokken bij primaire processen) om. Bij een kleinere organisatie is dit lastiger te realiseren, dat zien we ook bij Texel: de VIC-werkzaamheden worden door medewerkers van Financiën uitgevoerd. Met name daarom is het van belang dat de aansturing en eindverantwoordelijkheid is neergelegd bij de concerncontroller.

Goede ontwikkeling in de uitvoering van VIC

De uitvoering van de interne controle heeft zich de laatste geleidelijk, maar consequent verder ontwikkeld. De controles worden systematisch gepland, de controlestappen worden vastgelegd, onderbouwende documentatie vastgelegd en bevindingen, conclusies en adviezen worden uitgewerkt in een rapportage. En over de bevindingen wordt direct teruggekoppeld met de procesverantwoordelijke en er wordt gerapporteerd (afgelopen jaar twee keer) aan het MT.

Opvolging aanbevelingen

De opvolging van de aanbevelingen is een vast onderdeel van de VIC-werkzaamheden en van de rapportage over de VIC aan het MT: deze borging is trouwens wel nodig. Er wordt nog niet direct met de aanbevelingen aan de slag gegaan. Voor een deel is een na-ijleffect logisch: de stappen signaleren, analyseren, oppakken en effect meten kosten gewoon tijd. Maar in het VIC-eindverslag wordt ook geconstateerd dat bij enkele processen (sociaal domein met WMO en Participatiewet en inkoop en aanbesteden) de verbeterstappen pas laat zijn opgepakt waardoor in elk geval de effecten voor 2019 beperkt waren. Bewaking in 2020 van de ingezette verbeteringen is zeker nog wenselijk.

3.4 Ontwikkeling van de VIC: doel?

Hoewel nog niet expliciet geformuleerd, zal een van de doelen van de ontwikkeling van de VIC zijn het vormen van een voldoende fundament voor de rechtmatigheidsverklaring die het college over het beheer in 2021 moet afgeven.

Voorwaarde daarvoor is dat de rijksoverheid dan voldoende helder heeft uitgewerkt (niet alleen in wet en regelgeving, ook het doel en strekking van de verklaring) wat ze van de gemeenten verwacht. De eerste aanzetten (zie par 6.1) daartoe zijn recent beschikbaar gekomen. Het zal nog de nodige voortvarendheid kosten om alle kaders voor het begin van 2021 (en dat is dus al eind dit jaar) helder en uitgewerkt te hebben.

3.5 De bevindingen uit de VIC in hoofdlijnen

Natuurlijk variëren de bevindingen dit jaar ook weer qua aard/strekking van de opmerking en effect/belang voor de organisatie. We benoemen er enkele:

Er werden een tweetal fouten ontdekt, beiden van een beperkte omvang (een te laag gefactureerd bedrag bij een welstandstoets en een verkeerde berekening bij het in rekening brengen van de kosten van manuren). Juiste constatering, maar voor de afronding en het trekken van conclusies uit de interne controle is ook het effect op de totale post of proces van belang. Bekijk daarom of uitbreiding van de deelwaarneming mogelijk en nodig is en extrapoleer de bevindingen (dat kan alleen bij kwantitatieve fouten) over de gehele massa.

De belangrijkste, door de concerncontroller gerapporteerde, bevindingen zijn:

- de collegiale toets bij de uitkeringen (Participatiewet, minimabeleid) en sociaal domein (Jeugdwet, Wmo) is een deel van 2019 niet uitgevoerd. Deze toets is vanaf november 2019 opgepakt;
- de beoordeling van kleine zorgaanbieders bij Jeugdwet en Wmo is in de februari 2020 als test uitgevoerd bij een tweetal instellingen.
- optimalisatie van processen bij de uitkeringen Participatiewet, en de daarmee beoogde kwaliteitsverbetering, is vanwege systeemtechnische redenen nog niet afgerond;
- bij de inhuur van personeel worden niet alle formele aspecten gevolgd c.q. zaken niet gedocumenteerd in het dossier. Genoemd worden: het niet opvragen/vastleggen van een VOG, legitimatie, inschrijving KvK, polis aansprakelijkheidsverzekering (momenteel worden genoemde onderwerpen opgepakt; bij de VIC-eindrapportage komt hier een definitief oordeel over);
- bij de subsidieverstrekkings (aan verenigingen, instellingen) worden niet altijd de gestelde termijnen gehaald, onder meer door ziekte en uitval.

3.6 Voortgezette procescontroles

Tijdens onze interim-controle hebben wij de opzet en bestaan van het stelsel van administratieve organisatie en interne beheersing van de meeste (kern)processen beoordeeld. Verder hebben wij de werking getoetst van de beheersingsmaatregelen in deze processen.

Tijdens de eindejaarscontrole doen we, naast de jaarrekeningcontrole, nog een enkele, voortgezette procescontrole op belangrijkste financiële processen om vast te stellen dat interne beheers- en controlemechanismen ook de laatste maanden onverkort gefunctioneerd hebben. Twee onderwerpen brengen we, deels in herhaling, onder uw aandacht.

3.6.1 Jeugdwet en WMO

De overdracht van de rijkstaken in het kader van de Jeugdwet en de WMO heeft inmiddels bijna vijf jaar geleden plaatsgevonden. De invoering de eerste jaren ging met horten en stoten, de laatste jaren is nadrukkelijk gewerkt aan de ontwikkeling van de processen en we concluderen dat de processen binnen het Sociaal domein nu beheerst verlopen.

Bevindingen uit de VIC

De door de verbijzonderde interne controle uitgevoerde dossiercontroles leveren bevindingen op die relevant zijn, mede omdat sommige opmerkingen al enkele jaren worden gerapporteerd. Begin 2019 is door de afdeling wel een goede start gemaakt: door de kwaliteitszorg coördinator werd een memo opgesteld hoe een aantal verbeterlagen konden bijdragen aan optimalisering van de processen en verbetering van de kwaliteit. Maar uit de in het najaar uitgevoerde VIC blijkt dat de ontwikkeling van de processen toen nog niet in gang gezet was. En ook een van de kernpunten, de collegiale toetsing was nog niet van de grond gekomen. Deze heeft sinds begin november concreet invulling gekregen, en vanuit de interne controle is deze collegiale toets recentelijk specifiek beoordeeld.

Er is meegedeeld dat deze collegiale toetsing vanaf begin november vorm gekregen heeft; vanuit de VIC is aangekondigd op dit aspect binnenkort nog specifiek te gaan toetsen. Daarmee is, met de nodige hobbels, een van de meest belangrijke beheersmaatregelen, beoordeling door een college die deskundig is (het 4-ogen principe) nu concreet ingevoerd.

Levering van zorg door (kleinere) leveranciers

We hebben begrepen dat er inmiddels ideeën zijn op welke wijze de levering van zorg door de kleinere zorgleveranciers vorm op te pakken: dit voorjaar is bij een tweetal klanten nagegaan (een jeugd en een WMO) of de zorg is geleverd. Tegelijk zien we dat in het VIC-eindverslag wordt geconstateerd dat de evaluatie van de zorg en het vastleggen hiervan nog niet of onvoldoende wordt toegepast en dat er (nog) geen (regionale) afspraken zijn gemaakt met zorgaanbieders ter controle of de zorg wordt geleverd conform beschikking of toewijzing van derden.

We adviseren de huidige ideeën en opgestarte controle verder uit te werken. Het is verstandig om daarbij aan te haken bij de reeds lopende processen (aanvraag van voorzieningen, periodieke herbeoordeling, reguliere keukentafelgesprekken met cliënten; contractgesprekken met zorgverleners) en bij concrete signalen feitelijke controle (ter plekke) toe te passen.

SVB

De Sociale Verzekeringsbank (SVB), die voor de gemeente de persoonsgebonden budgetten administratief beheert, had haar organisatie over 2019 –evenals de jaren daarvoor– nog niet op orde: de accountant gaf voor de getrouwheid een verklaring met beperking; voor de rechtmatigheid was het oordeel afkeurend. Wij nemen deze oordelen (omvang rechtmatigheidsfout in totaal ca € 23.000,-) mee in onze afweging rondom ons oordeel.

3.6.2 Gemeentelijke belastingen

Sinds 2018 is de uitvoering van de lokale heffingen neergelegd bij de gemeente Leeuwarden. Een groot deel van de taken (taxeren, opleggen, innen, bezwaar en beroep) is bij Leeuwarden neergelegd; de afspraken daarover zijn vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst.

Oordeel Waarderingskamer

Op een deel van het werkveld belastingen, de waardering van onroerend goed, wordt toezicht uitgeoefend door de Waarderingskamer. Haar bevindingen rapporteert ze in periodieke brieven, onder meer met de jaarlijkse goedkeuring tot verzending van de aanslagen. En ze brengt op haar website haar algemene oordeel samengevat in sterren tot uitdrukking.

Texel heeft begin vorig jaar de jaarlijkse goedkeuring verkregen voor verzending van de aanslagen 2019, en begin dit jaar is de goedkeuring voor de aanslagrun 2020 ontvangen.

Daarmee brengt de Waarderingskamer tot uitdrukking dat de WOZ-bestanden van voldoende kwaliteit zijn. Maar tegelijk geeft de Waarderingskamer de gemeente Texel op haar website slechts 2 van de maximaal 5 sterren, met als toelichting 'moet op onderdelen verbeterd worden'.

Verbeterplan

De gemeente Leeuwarden heeft in 2019 een plan Controle en bijhouding objectkenmerken opgesteld. Dit plan geeft invulling aan de (algemene) eisen van de Waarderingskamer dat een gemeente zelf aantoonbaar onderzoek doet naar de objecten en dat één maal in de 5 jaar het gehele bestand van objectkenmerken gecontroleerd wordt. Het is raadzaam om de voortgang van dit plan en van de signaleringen van de Waarderingskamer, samen met de gemeente Leeuwarden, te blijven monitoren. Het college heeft uitgesproken dat een kwalificatie goed' (vier sterren) van de Waarderingskamer moet het streven zijn.

3.7 Opvolging aanbevelingen

In ons rapport doen wij jaarlijks aanbevelingen, waarvan wij de belangrijkste bij de afronding van het rapport puntsgewijs samenvatten. In onze managementletter van 7 februari jl. hebben we onze bevindingen uit de interimcontrole opgenomen, en in de samenvatting daarvan onze adviezen ter verbetering van de kwaliteit van de interne beheersing opgenomen.

In de tabel hieronder nemen we de belangrijkste bevindingen uit beide rapportages over en geven we de voortgang c.q. opvolging ervan kort weer.

Overigens houdt de controller, ter bewaking van de voortgang, een actielijst bij waarmee de ontwikkelingen rondom de aanbevelingen uit de interne en de externe controle worden bewaakt. De hieronder gemelde status/voortgang per aanbeveling uit onze management-letter, is mede daaraan ontleend.

Adviezen rapport 2018 en ML 2019		stand van zaken
1	Beoordeel periodiek of de controlfunctie (met daarbij de VIC) voldoende onafhankelijk en kritisch kan functioneren.	Er zijn intern nadere afspraken gemaakt om bij te dragen aan een onafhankelijke uitvoering van de controlfunctie.
2	Presenteer opvolging van aanbevelingen in de raadscommissie.	Krijgt met de nieuwe auditcommissie een invulling.
3	Geef invulling aan controle op levering van de zorg bij pgb's en kleinere zorgverleners.	Is in 2019 al op beperkte schaal gedaan, wordt verder ontwikkeld in 2020.
4	Beperk de diepgang van financiële verschillen in de programmarekening en leg accent op de inhoudelijke analyse.	Opzet programmarekening wordt momenteel geëvalueerd; de nieuwe auditcommissie wordt hierin betrokken.
5	Overweeg het ontwikkelen van vermogensbeleid.	Krijgt vorm door in programmarekening informatie die een raakvlak heeft met vermogensbeleid te bundelen.
6	Geef invulling aan de geplande doelmatigheidsonderzoeken.	Het onderzoek naar de uitvoering van de participatiewet is bijna rond. In de zomer wordt het onderzoek naar integriteit afgerond.
7	Ontwikkel een concerncontrolplan	Wordt meegenomen in de ontwikkelingen rondom de rechtmatigheidsverklaring.

Adviezen rapport 2018 en ML 2019		stand van zaken
8	Geef vervolg aan initiatief van een controलगroep	Bekeken wordt of er alternatieve ideeën zijn om betrokkenheid van de organisatie bij de VIC te borgen.
9	Betrek in de VIC ook de financiële kernprocessen (factuurcontrole, betalingen) en kritische punten in de financieel-administratieve verwerking (aansluitingen, tussenrekeningen)	Wordt meegenomen in het nieuwe controlplan 2020.
10	Plan de VIC zo dat processen gedurende het jaar reeds worden beoordeeld	Praktijk was ook in 2019 weerbarstig, wordt meegenomen in het nieuwe controlplan 2020.
11	Blijf opvolging van VIC-bevindingen actief bewaken	Mag meer aandacht hebben. Er wordt een proces voor ontwikkeld en opgenomen in het controlplan.
12	Ontwikkel de VIC zo dat deze in 2021 een fundament vormt voor de rechtmatigheidsverklaring van het college	Zit in de planning.
13	Bezie welke stappen nodig zijn om te komen tot een oordeel 'groen' van de toezichthouder	Er is contact geweest met de provincie. Er vindt ook nog een gesprek plaats.
14	Rond de verantwoording/afrekening met zorginstellingen over 2018 definitief af.	Zorg ook dat de laatste afrekening formele afgewikkeld worden.
15	Stel vast dat de collegiale toets bij de behandeling van dossiers sociaal domein en uitkeringen nu feitelijk ingevoerd is	Werd uitgevoerd sinds november 2019. Is begin 2002 door VIC ook getoetst.
16	Monitor de voortgang van de verbeterplan voor de WOZ-waardering	Er is overleg met de gemeente Leeuwarden hoe de verbeteringen te realiseren
17	Beoordeel de effecten van de in het najaar verschenen BBV-notitie grondexploitaties en pas ze waar nodig al voor 2019 toe	Heeft bij de jaarafsluiting en opstellen jaarrekening vorm gekregen.

4 UITVOERING EINDEJAARSCONTROLE

4.1 Algemeen

De controle van de jaarrekening heeft medio april 2020 plaatsgevonden en is medio mei afgerond. De kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening 2019, inclusief de SiSa-verantwoording was voldoende om onze controle te starten. De dossiervorming van de jaarrekeningposten, inclusief specificaties inzake de SiSa-regelingen, was redelijk adequaat en beschikbaar bij de start van de controle. Verder hebben wij de volledige medewerking ontvangen van uw medewerkers bij het uitvoeren van de controle.

De op grond van de jaarrekeningcontrole afgegeven goedkeurende controleverklaring hebben wij separaat aan u toegestuurd en is in de definitieve versie van de jaarrekening opgenomen. De definitieve jaarrekening was op tijd beschikbaar voor behandeling in het college en in de auditcommissie van uw raad.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen uit de jaarrekeningcontrole 2019.

4.2 Begrotingsrechtmatigheid

Voor de rechtmatigheidscontrole gaan wij onder meer na of de financiële beheershandelingen tot stand zijn gekomen binnen de grenzen van de door de raad geautoriseerde programmabegroting. Daarbij gebruiken wij zowel de budgetspelregels die u, via de Financiële verordening (art. 4), met het college heeft afgesproken, als ook de rechtmatigheidscriteria die de commissie BBV heeft vastgelegd.

Uit het jaarverslag 2019 blijkt dat er bij één programma op de lasten een overschrijding heeft plaatsgevonden: het programma 1 Voor en door bewoners. Het college heeft de overschrijding in de rekening toegelicht op blz. 152. De overschrijding, in totaal € 1.192.000,- wordt grotendeels verklaard door een storting van € 852.000,- in de voorziening pensioenen voor (oud) wethouders. De berekeningen voor de hoogte van de noodzakelijke voorziening worden gemaakt door een externe deskundige, bureau Proambt. Daarbij wordt onder meer gebruik gemaakt van een rekenrente-% dat jaarlijks door De Nederlandse Bank wordt vastgesteld, en waarvan het ministerie van Binnenlandse zaken (stellig) adviseert dit percentage toe te passen. De nu gehanteerde rekenrente bedraagt, conform het DNB-advies, 0,29%. Een historisch laag percentage.

Dit zijn externe invloeden waarop de gemeente geen invloed heeft; de overschrijding telt dan ook niet mee in onze oordeelsvorming.

De verschillen op de resultaten per programma en product ten opzichte van de begrote baten en lasten zijn door het college in de toelichting op het programma op meerdere plaatsen toegelicht:

- een analyse en specifieke toelichting op de begrotingsrechtmatigheid (blz. 150 - 153),
- een verklaring van de grootste afwijkingen op een programma (in de programmaverantwoording blz. 69 - 94),
- een specificatie van de budgetten waarvan het college voorstelt om ze over te hevelen naar 2020 (blz. 156).

De analyse van de verschillen tussen begroting en rekening in het onderdeel Financieel van de programmarekening (blz. 83 -109) is gedegen: zowel in omvang als diepgang. Oorzaak daarvan is onder meer het uitgangspunt om een sluitende specificatie te geven van alle verschillen. Wij kunnen ons voorstellen dat (relatief) kleine verschillen niet meer apart worden vermeld of toegelicht en dat de analyse zich beperkt tot de verschillen boven de € 25.000,- (de rapportage-grens die u ook

met ons heeft afgesproken). Dan nog komen een 60-tal posten in aanmerking voor toelichting en verklaring; posten waarvan de analyse en toelichting dan net een slag inhoudelijker kan worden.

Kredietoverschrijdingen

Naast de budgetoverschrijdingen neemt het college ook jaarlijks een analyse op van de overschrijdingen van kapitaalkredieten (blz. 152). Uit de analyse blijkt dat de overschrijdingen dit jaar beperkt waren (in aantal 3), waarvan slechts 1 die niet marginaal was: het krediet voor de herinrichting van het dorpsplein de Naal is afgelopen jaar overschreden omdat de provinciale subsidie (na het indienen van een verantwoording) nog moet worden ontvangen. Ook deze overschrijding is niet onrechtmatig.

4.3 Administratievoering en overige administratieve aangelegenheden

Vast onderdeel van de accountantscontrole is de beoordeling van de kwaliteit van de financiële administratie, alsmede die van de overige administratieve vastleggingen. Wij hebben bij de jaarrekeningcontrole 2019 de stand van zaken ten aanzien van tussenrekeningen en overlopende activa en passiva (transitoria), alsmede de mutaties in kredieten, reserves, voorzieningen en memoriaalboekingen beoordeeld.

Wij hebben geconstateerd dat er geen materiële achterstanden zijn in de financiële administratie. Balansposten, inclusief memoriaalboekingen, zijn in het algemeen adequaat onderbouwd met onderliggende specificaties.

4.4 Opmerkingen jaarverslaggeving

4.4.1 Algemeen

Het jaarverslag (de programmaverantwoording, de paragrafen en de jaarrekening) dient te worden opgemaakt in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het BBV geeft voor de opzet en de inrichting van zowel de begroting als de jaarstukken van gemeenten de wettelijke kaders aan. Bij onze controle toetsen wij of de jaarrekening (het financiële verantwoordingsdocument) voldoet aan de formele bepalingen van het BBV.

De laatste jaren zijn meerdere aanpassingen aan het BBV doorgevoerd, deels gericht op de versterking van de kwaliteit en transparantie van de begroting en meerjarenraming, deels gericht op de invoering van de vennootschapsbelasting voor medeoverheden.

Ook zijn de aanpassingen bedoeld om de informatiewaarde van de begroting en jaarrekening te versterken. Wij hebben vastgesteld dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Texel voldoet aan de bepalingen zoals opgenomen in het BBV.

4.4.2 Rekening van baten en lasten

Het resultaat over 2019, na de verwerking van dekking uit de reserves, bedraagt € 2.304.000,- (positief) ten opzichte van een (bijgestelde) begroot resultaat van € 0,-. Dit resultaat laat zich als volgt nader verklaren.

(In € 1.000)	begroting	realisatie	Afwijking
Gerealiseerde totaal van baten en lasten	- 1.119	1.285	2.404
Saldo mutatie reserves	1.119	1.019	- 100
Gerealiseerde resultaat	0	2.304	2.304

Zoals al in par 4.2 weergegeven worden de budgetverschillen in de rekening goed toegelicht. Verder wordt in het jaarverslag, in elk programma, naast de financiële cijfers op productniveau, ook een analyse van de voordelige en nadelige verschillen per product gepresenteerd. In samenhang is het geheel naar ons idee een adequate toelichting op de financiële resultaten over 2019.

Toeristenbelasting 2019

De toeristenbelasting, voor Texel belangrijk omdat er jaarlijks ca € 5,5 miljoen aan baten binnenkomt, wordt opgelegd via het zgn. aangifte-model: op basis van aangifte door een logiesverstrekker wordt door de gemeente een aanslag opgelegd. Door deze methodiek wordt de toeristenbelasting 2019 pas in 2020 opgelegd.

Om in deze tijd van Corona-crisis de ondernemers de ruimte te geven in hun liquiditeit is ervoor gekozen om deze aanslag vooralsnog niet op te leggen. Er is een kans dat, door een eventueel faillissement van een ondernemer, de (uitgestelde) belasting straks niet meer te innen is. En dus een deel van de nu in de rekening verantwoorde baten niet gerealiseerd wordt. Of en in welke mate dit effect zich zal voordoen is niet te voorspellen.

4.4.3 Balans en financiële positie

Het eigen vermogen van de gemeente bedraagt ultimo 2019, inclusief het rekeningsaldo 2019, in totaal € 20,9 miljoen. Hiervan heeft € 13,3 miljoen betrekking op de bestemmingsreserves. In de onderstaande tabel is de financiële positie samengevat.

(In € 1.000)	2019	2018	2017
Algemene reserve	5.292	3.110	3.825
Bestemmingsreserve	13.303	13.913	13.090
Saldo rekening	2.304	2.586	1.482
Totaal vermogen	20.899	19.609	18.397

Risico-analyse

De omvang van de algemene reserve kan uiteraard niet los worden gezien van de risico's. Daarvoor wordt in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing een analyse gemaakt van enerzijds het weerstandsvermogen (het vermogen en stille reserves, voor zover vrij inzetbaar, en de onbenutte belastingcapaciteit in de exploitatie) en anderzijds een overzicht gegeven van de bekende risico's die de gemeente loopt.

Gegeven de corona-crisis is het verstandig om ook de nadere informatie over de financiële effecten van de crisis in de beoordeling te betrekken. De eerste inschatting van het college (zie par 1.3) is dat de crisis tussen de € 3 en € 7,5 miljoen zal komen. Een substantieel bedrag van het totale vermogen en het zal zeker zwaar effect hebben op de algemene reserve. Of en in hoeverre gemeente gecompenseerd gaan worden door het rijk voor de lagere inkomsten en hogere lasten is nu nog niet te zeggen.

Nadat in 2015 het beleid voor risicomanagement werd vastgesteld is daarna de implementatie ervan geleidelijk doorgevoerd. In de paragraaf Weerstandsvermogen zijn een tiental risico's gepresenteerd; ze worden niet alleen benoemd en omschreven, maar er is ook een begin gemaakt met het karakteriseren van het risico door inschatting van de impact, de kans en de mogelijke financiële hoogte van het risico. Uit de analyse volgt dat de actuele weerstandscapaciteit van de gemeente voldoende is om de onderkende risico's af tevangen.

Nu de risico-inventarisatie is afgerond is verdere ontwikkeling van het risicomanagement (aan de hand van de nota uit 2015) aan de orde: onder meer waar nodig inhoudelijke risico-afwegingen maken, algemene en specifieke risico-beheersing uitwerken en waar nodig concrete maatregelen treffen.

4.4.4 Grondexploitaties

In de balans zijn bij de post voorraden de kosten van de onderhanden, in exploitatie genomen bouwprojecten opgenomen. Eind 2019 betreft dit vier in exploitatie zijnde plannen: twee al lopende exploitaties, Den Burg- West en Den Burg-Oost (Buurtschap de Tuunen), en twee exploitaties (Gezondheidsplein en Locatie voormalige Kompasschool) die afgelopen jaar met een raadsbesluit zijn geopend.

De balanswaarde eind 2019 (ca € 1,5 mln.) is een saldopost van de actuele (positieve en negatieve) boekwaarden van de lopende projecten; het verwachte, gezamenlijke eindresultaat van de vier lopende projecten is ruim € 0,8 mln. positief. Deze resultaten worden op relatief korte termijn verwacht, in de toelichting wordt weergegeven dat twee exploitaties al dit jaar (2020) en twee komend jaar worden afgerond.

Naast de toelichting in de balans wordt er over de grondexploitaties verantwoording afgelegd in de paragraaf Grondbeleid in de programmaverantwoording.

Verliesvoorziening

Volgens de in de paragraaf grondbeleid opgenomen toelichting is de verwachting dat de twee exploitaties die in 2021 zullen worden afgerond met een per saldo negatief slot zullen worden afgesloten. Voor de locatie voormalige Kompasschool is dat een marginaal verlies.

Anders is dat met de exploitatie Buurtschap de Tuunen (Den Burg Oost). De geactualiseerde exploitatie eindigt in 2021 naar verwachting met een tekort van ruim € 0,6 mln. Er is daarom ook nu reeds rekening gehouden met dit verwachte verlies, en dus voor het gehele verwachte tekort een voorziening gevormd en gepresenteerd onder de voorzieningen op de balans (voorziening Den Burg Oost).

Omdat deze voorziening specifiek betrekking heeft op een activa-post, had deze – bij een zuivere toepassing van de BBV-regels – in mindering gebracht moeten worden op de betreffende exploitatie. We adviseren u deze post komende jaar conform de verslaggevingsregels te laten verwerken.

Periodieke actualisatie

De commissie BBV vindt een jaarlijkse herziening van de grondexploitatie-ramingen van groot belang. Ze stelt dat een actualisatie van de grondexploitatiecomplexen en de begrotingen, zowel met planinhoudelijke wijzigingen als autonome (financiële) wijzigingen jaarlijks moet plaatsvinden en door de raad moet worden vastgesteld. Op dit moment actualiseert Texel de exploitaties jaarlijks en informeert de raad daarover twee keer per jaar, via de paragraaf grondbeleid in de begroting en de rekening. De commissie BBV adviseert om de actualisatie apart van de reguliere P&C-documenten te presenteren, omdat de grondexploitaties alleen dan de aandacht krijgen die nodig is gelet op het financiële belang. Wij geven in overweging om deze insteek te volgen, zeker nu de grondexploitaties (qua financieel belang, toenemend aantal) belangrijker worden.

Veranderende regelgeving

De regelgeving rondom grondexploitaties staat niet stil. Na fundamentele veranderingen in de BBV-richtlijnen in 2016, mede in verband met de invoering van de vennootschapsbelasting, zijn afgelopen jaar rondom grondbeleid een tweetal nieuwe notities verschenen.

In juli 2019 bracht de commissie BBV een nieuwe notitie Grondbeleid in begroting en jaarverslaggeving uit, in september publiceerde de commissie BADO haar notitie Grondexploitaties. We adviseren u te laten beoordelen of het actuele beleid en toepassing ervan voldoet aan deze laatste wijzigingen.

4.5 Verbonden partijen

De gemeente geeft, conform de BBV-regels, specifiek informatie over de partijen waarmee de gemeente nauw samenwerkt en ze bestuurlijk en financieel verbonden is. In de daarvoor bedoelde paragraaf Verbonden Partijen worden veertien verbonden partijen (vijf gemeenschappelijke regelingen, zeven vennootschappen en twee non-profit organisaties) op een aantal aspecten uitgelicht; dat gebeurt naar ons idee op een kwalitatieve wijze.

De provincie besteedt in haar kaderbrief aandacht aan de betekenis van verbonden partijen voor gemeenten; en de commissie BBV heeft nadere regels neergelegd voor de verantwoording van verbonden partijen. Dat geeft mede aan dat er maatschappelijk belang wordt gehecht aan de wijze waarop de gemeente met verbonden partijen omgaat.

De gemeente geeft aan haar beleid ten aanzien van verbonden partijen vastgelegd in de nota Verbonden partijen uit 2015. Verder zijn de laatste jaren een tweetal (in regionaal verband opgestelde) notities door de raad vastgesteld waarmee spelregels en richtlijnen worden afgesproken om de relatie met de verbonden partijen transparant te maken, zowel voor de gemeente als de uitvoerder. En de regionale samenwerking borgt ook dat het beleid van de gemeenten meer op elkaar is afgestemd. In het voorjaar 2018 is daarvoor de notitie 'Verbeteren informatievoorziening door gemeenschappelijke regelingen aan raden' opgesteld en begin 2019 is de notitie 'Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' vastgesteld.

Een van de financiële afspraken in regionaal verband behelst dat de gemeenschappelijke regelingen niet zelf voorzien in het weerstandsvermogen dat ze noodzakelijk achten voor hun bedrijfsvoering, maar dat de deelnemende gemeenten dat doen; de verbonden partij zal daarvoor wel de informatie aanleveren.

Goede invulling geven aan deze afspraak, die voor het eerst voor de huidige jaarrekening zou gelden, blijkt in de praktijk nog lastig. De gegevens van gemeenschappelijke regelingen waren bij het opstellen van de jaarrekening nog maar beperkt beschikbaar en enkele instellingen levert de informatie überhaupt nog niet aan (ook niet in de begroting).

We adviseren om, in regionaal verband, de verbonden partijen te benaderen om feitelijke invulling te geven aan de opgestelde spelregels en richtlijnen. Pas dat in het mogelijk te beoordelen welke invloed er (eventueel) is op het weerstandsvermogen van de gemeente.

5 SINGLE INFORMATION EN SINGLE AUDIT (SISA)

5.1 Algemeen

Een belangrijk deel van de ontvangen specifieke subsidies en uitkeringen van het rijk worden gepresenteerd in bijlage van de jaarrekening. Hiervoor is een specifiek verantwoordingsmodel (SiSa: single information en single audit) voorgeschreven. De controle van deze bijlage is, conform de specifieke aanwijzingen ter zake van het rijk, door ons betrokken in de controle van de jaarrekening 2019 van uw gemeente.

Voor de hierbij eventueel geconstateerde bevindingen gelden op grond van artikel 5, lid 4 van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) zwaardere rapportagenormen dan de rapporteringstolerantie, welke wij met uw raad zijn overeengekomen voor de controle van de jaarrekening.

Door de rijksoverheid, het ministerie van BZK, is in januari 2020 weergegeven dat de gemeente zich over een viertal regelingen via de SiSa-systematiek moest verantwoorden. Ten opzichte van vorig jaar zijn er twee nieuwe regelingen opgenomen: de verantwoording over het onderwijsachterstandenbeleid en de specifieke uitkering Sport.

5.2 Specifieke uitkering Sport

In deze jaarrekening wordt voor het eerst verantwoording afgelegd over de nieuwe specifiek uitkering Sport. Deze uitkering wordt beschikbaar gesteld door het rijk omdat de btw-vrijstelling voor sport is stopgezet. De invoering van de regeling verliep niet vloeiend, zo werd inschrijving voor de regeling verlengd, het beschikbare budget extra verhoogd en kregen de gemeenten pas in het na-jaar met een subsidiebeschikking uitsluitel over het beschikbare budget.

De regeling heeft een heel brede doelstelling, de activiteiten die in aanmerking komen voor de specifieke uitkering zijn 'de bestedingen in verband met activiteiten in het kader van sport', voor zover deze kosten niet al meegenomen zijn in het btw-compensatiefonds, de reguliere btw of de subsidieregeling stimulering bouw en onderhoud sportaccommodaties. In lijn met deze ruime definitie heeft Texel, naar onze mening op een juiste wijze, kosten van sport opgenomen in de SiSa-verantwoording. Omdat de invoering van deze regeling bij het rijk hectisch verliep, bestaat de kans dat dit ook nog invloed heeft op het traject van verantwoorden, vaststellen en afrekenen van dit eerste jaar.

5.3 Rapport van bevindingen

Wij hebben bij onze controle geen fouten of onzekerheden geconstateerd die de rapporteringtoleranties overschrijden. Daarnaast zijn naar onze mening de in de SiSa-bijlage opgenomen gegevens deugdelijk tot stand gekomen. De door het CBS voorgeschreven model tabel van bevindingen hebben wij als bijlage bij dit rapport gevoegd. Dit format dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli a.s. elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

6 OVERIGE BEVINDINGEN EN ACTUALITEITEN

6.1 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. De regeling is voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp-ers, en loopt vooralsnog van 1 maart tot en met 1 juni 2020. Het voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud als het inkomen door de coronacrisis tot onder het sociaal minimum daalt; en in een lening voor bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen als gevolg van de coronacrisis op te vangen. De aanvraag dient digitaal plaats te vinden en loopt via de gemeente. Onlangs heeft ook uw gemeente een 3^e voorschot ontvangen. In totaal is bijna € 3,2 miljoen aan de gemeente uitgekeerd en (grotendeels) doorbetaald aan de uitvoerder van deze regeling, Halte Werk.

Op dit moment is ons niet bekend of, hoe en op welke wijze de gemeente moet gaan afrekenen. En of de accountant daarbij een rol krijgt toebedeeld is op dit moment niet duidelijk. Gezien de omvang van de steunmaatregelen, en het risico op fraude en/of oneigenlijk gebruik of misbruik van de steunmaatregelen, ligt het overigens wel voor de hand dat op enig moment het rijk op basis van (mogelijk achteraf gestelde) normen accountantscontrole nodig acht.

6.2 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Met ingang van 2013 geldt voor topinkomens een meer dwingende regelgeving: de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector. Deze regelgeving verbiedt dat bestuurders in de (semi)publieke sector meer verdienen dan 100 procent van het ministersalaris en dwingt af dat de bezoldiging van topfunctionarissen wordt gepubliceerd.

Deze publicatieplicht geldt niet alleen voor de jaarrekening, daarvoor worden gedetailleerde gegevens gevraagd; wij moeten er in onze controleverklaring een apart oordeel over geven. Door de gemeente wordt, zowel qua bezoldiging als publicatie, voldaan aan de specifieke regels.

6.3 Fraude

De accountant is wettelijk verplicht om alle ontdekte fraudes te melden aan het bestuur. De accountant is verantwoordelijk voor het betrekken van frauderisico's in de planning en uitvoering van zijn controleopdracht, waarbij moet worden opgemerkt dat onze controle niet specifiek is ingericht op het ontdekken van fraude.

Wij hebben zowel binnen het controleteam ('pre-auditgesprek') als met uw management overleg gevoerd waarbij nadruk is gelegd op eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen hiertegen.

Van het college hebben wij bij de afronding van onze controle een bevestiging bij de jaarrekening ontvangen dat er intern geen onregelmatigheden zijn geconstateerd. Daarnaast hebben wij bij de interim-controle en eindejaarscontrole zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd op de werking van interne beheersingsmaatregelen, memoriaalboekingen, schattingen en is gelet op significante en/of ongebruikelijke transacties in de financiële administratie. Wij hebben hierbij geen aanwijzingen verkregen dat er sprake is geweest van fraude.

6.4 Doelmatigheidsonderzoeken

Op grond van artikel 213a van de gemeentewet dient het college periodiek onderzoek te doen naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door haar gevoerde bestuur. De gemeente Texel geeft, op basis van haar verordening ex art 213a jaarlijks in de begroting aan of en zo ja welke onderzoeken worden uitgevoerd.

In de begroting 2018 werd door het college voorgesteld om onderzoek te doen naar het integratietraject Sociaal Domein – DSW De Bolder en naar het gemeentelijk integriteitsbeleid. In de paragraaf bedrijfsvoering in het jaarverslag is weergegeven dat deze onderzoeken vertraging hebben gehad. Het onderzoek naar de uitvoering van de Participatiewet is in een afrondende fase en zal eerdaags gereed zijn. Het onderzoek naar integriteit loopt nog en de resultaten daarvan zullen naar verwachting in de zomer 2020 beschikbaar zijn.

6.5 Rechtmatigheidsverklaring

Over het verslagjaar 2021 dient het college (in 2022) een rechtmatigheidsverantwoording af te geven. De nadere invulling daarvan wordt inmiddels publicaties van onder meer de commissie BBV, stap-voor-stap duidelijker. De feitelijke wijzigingen in wet- en regelgeving (gemeentewet, financiële verhoudingswet, BBV) zijn echter nog niet beschikbaar.

Texel kiest ervoor om als 'slimme volger' te bezien hoe de verdere ontwikkeling bij het rijk (ministerie van BZK, commissie BBV) verloopt, en haakt aan bij wet- en regelgeving en de praktische handvatten of uitwerkingen die naar aanleiding daarvan zullen worden ontwikkeld (bijv. vanuit BZK en de VNG).

Ook van de raad zal input verwacht worden voor dit proces. Want weliswaar legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid, het is aan de raad om daar - voor zover ze dat nodig vindt - richting aan te geven. Daarvoor is onder meer het normenkader een hulpmiddel: nu nog een instrument om aan de accountant kaders mee te geven voor zijn controle, binnenkort ook om het college kaders mee te geven voor de rechtmatigheidscontrole.

6.6 ENSIA - informatiebeveiliging

De controle van de jaarrekening is niet primair gericht op de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking en behoeft derhalve niet te leiden tot bevindingen die bij een speciaal gericht onderzoek wel naar voren zouden kunnen komen.

Maar wij maken bij onze controle wel gebruik van de verantwoordings- en controlesystematiek ENSIA; het gezamenlijk project van enkele ministeries, de VNG en gemeenten met als doel het ontwikkelen en implementeren van een zo effectief en efficiënt mogelijk ingericht verantwoordingsstelsel voor informatieveiligheid gebaseerd op de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG). In de loop van dit jaar komt daarvoor een geactualiseerd normenkader (BIO: de Baseline Informatiebeveiliging Overheid).

Uitgangspunt binnen ENSIA is dat aangesloten wordt op de gemeentelijke P&C-cyclus. Idee daarbij is dat het bestuur meer inzicht krijgt in de stand van zaken van de informatieveiligheid en hier ook beter op kan sturen.

De aanpak van ENSIA door Texel is praktisch: de stappen die worden genomen zijn overeenkomstig de landelijke planning. De ENSIA-vragenlijsten over 2019 (BIG, Suwinet, BRO, BAG, BGT, DigiD) zijn inmiddels ingevuld. De zgn. collegeverklaring ENSIA 2019 is medio april door de IT-auditor beoordeeld en zonder enig voorbehoud akkoord bevonden.

7 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen op grond van de controle

De controle heeft primair tot doel een oordeel te geven over getrouwheid en rechtmatigheid. Uit onze werkzaamheden zijn geen andere controleverschillen gebleken dan hierna genoemd. De door ons gesignaleerde opmerkingen zijn allemaal verwerkt en/of gecorrigeerd in de voorliggende jaarrekening.

Gemeten aan deze met u afgesproken normen voor onze controle (zie par. 2.3), komen zowel de fouten als de onzekerheden niet uit boven de afgesproken toleranties.

7.2 Samenvatting aanbevelingen in dit rapport

De belangrijkste aanbevelingen naar aanleiding van de controle van de jaarrekening 2019 van de gemeente Texel (met een verwijzing naar de paragraaf in dit rapport):

- Geef invulling aan de zelfstandige controlfunctie door de ontwikkeling van een concerncontrolplan (3.2);
- Geef vervolg aan het initiatief tot een controलगroep (3.2);
- Betrek de financiële kernprocessen (factuurcontrole, betalingen, budgetbeheer) meer in de VIC (3.2);
- Bewaak de ontwikkelingen bij de uitvoering van de WOZ (3.5.1);
- Beperk de diepgang van financiële verschillen in de programmarekening en leg accent op de inhoudelijke analyse (5.2);
- Saldeer de voorziening Den Burg Oost met de betreffende grondexploitatie (4.4.4);
- Overweeg een aparte, jaarlijkse actualisatie van het grondbeleid voor de raad (4.4.4);
- Geef invulling aan de financiële afspraken met de gemeenschappelijke regelingen (4.5);
- Zet stappen in de ontwikkeling naar de rechtmatigheidsverklaring en denk als raad na over het normenkader (6.5).

7.3 Controleverklaring

Wij hebben het college van burgemeester en wethouders van uw gemeente gemachtigd onze controleverklaring bij de jaarrekening 2019 van uw gemeente op te nemen. Onze oordelen zoals opgenomen in deze accountantsverklaring zijn als volgt:

Oordeel	Strekking
De getrouwheid	Goedkeurend
De rechtmatigheid	Goedkeurend

Hierbij zijn wij ervan uitgegaan dat de raad de nu overlegde jaarrekening ongewijzigd vaststelt. Indien er nog wijzigingen worden aangebracht in de definitieve vorm van de jaarrekening dienen wij deze te beoordelen alvorens onze controleverklaring hierbij mag worden opgenomen.

Uit hoofde van onze controletaak hebben wij de financiële gegevens in de jaarrekening gecontroleerd. Naast de jaarrekening wordt er een jaarverslag, zijnde de verantwoording over de beleidsbegroting en financiële begroting, ter vaststelling aan uw raad aangeboden.

Wij hebben niet gecontroleerd op de in het jaarverslag opgenomen kengetallen en toelichtingen. Wij melden wel dat op grond van de wettelijke verplichting ingevolge artikel 213 lid 3 onder d Gemeentewet het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Wij hopen u met vorenstaande van dienst te zijn geweest en zijn graag tot een nadere toelichting bereid.

Hoogachtend,
Ipa-Acon Assurance B.V.

mr. drs. J.C. Olij RA

Bijlage: Tabel van fouten en onzekerheden Sisa 2019

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

TABEL VAN FOUTEN EN ONZEKERHEDEN 2019

Berichtgeverinformatie

Type overheidslaag: gemeente
Naam berichtgever: Texel
Berichtgevercode¹: 0448
Rapportage-periode: 2019

Controleverklaring

Strekking controleverklaring rechtmatigheid goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid goedkeurend

Vindplaats

Deze tabel is in het rapport van bevindingen van de accountant te vinden op pagina: 21

Fouten en onzekerheden 2019

nr	Specifieke uitkering	fout of onzekerheid	financiële omvang (in €)	toelichting
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			geen opmerkingen
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet - gemeentedeel 2019			geen opmerkingen
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2019			geen opmerkingen
H4	Specifieke uitkering Sport			geen opmerkingen